Lietas Nr. C31332413
Lietas arhīva Nr. C-1654-14/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014.gada 26.maijā

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa

tiesnese S.Sondare

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu SIA „Datu Drošība" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 19.martā SIA „Datu Drošība", pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1588., 1716., 1717. un 1732.pantu, Civilprocesa likuma 30.^{3}nodaļā noteiktajā kārtībā, cēla tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Prasībā norāda, ka puses 2011.gada 23.augustā noslēdza Pastāvīgā interneta pieslēguma nodrošināšanas līgumu Nr.1984-1, saskaņā ar kura nosacījumiem prasītājs apņēmās sniegt līgumā atrunātos pakalpojumus atbildētājam, bet atbildētājs - apmaksāt tos saskaņā ar līguma pielikumā Nr.1 sadaļā 2 atrunātajiem apmaksas noteikumiem. Līguma pielikuma Nr.1 punkts 2.5. paredz maksāt līgumsodu 0,5% apmērā par katru kavējuma dienu no nokavētās maksājuma summas.

Kaut prasītājs savas saistības pildīja un nodrošināja atbildētājam līgumā atrunātos pakalpojumus, atbildētājs nav pildījis līguma nosacījumus un nav apmaksājis pasūtītos pakalpojumus.

Ņemot vērā minēto, prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja pamatparādu par sniegtajiem pakalpojumiem Ls 160,12, līgumsodu Ls 162,68 likumiskos procentus Ls 8,43, kā arī valsts nodevu Ls 50,00 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,30 apmērā.

2013.gada 22.aprīlī tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi uz celto prasību, kuros norādīts, ka prasītājs nav izpildījis uzņemtās saistības – nav nodrošinājis ar pielīgtajiem pakalpojumiem, atbildētājs tos nav saņēmis, līdz ar ko atbildētājam nav pienākuma veikt maksājumus. Turklāt norādīts, ka atbildētājs uzskatāms par patērētāju Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē. Prasību neatzīst, vēlās lai notiktu viņa uzklausīšana tiesas sēdē.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis paskaidroja, ka SIA „Datu Drošība" no savas puses līgumsaistības ir izpildījis pilnā apmērā, Pakalpojuma ierīkošanas akts apliecina, ka prasītājs nodrošinājis atbildētājam iespēju lietot internetu, pats atbildētājs to ir apliecinājis ar parakstu uz minētā akta. Lūdza piedzīt no atbildētāja gan pamatparādu Ls 160,12 jeb EUR 227,83, gan likumiskos nokavējuma procentus Ls 8,43 jeb EUR 11,99 gan līgumsodu, kas aprēķināts saskaņā ar līguma 2,5.punktu, Ls 162,68 jeb EUR 231,47, kā arī tiesas izdevumus.

Atbildētājs, lai gan paskaidrojumos uz celto prasību norādījis, ka vēlās tikt uzklausīts tiesas sēdē, uz tiesas sēdi nav ieradies, par neierašanās iemesliem tiesu nav informējis. Tiesa, nekonstatējot Civilprocesa likuma 209. vai 210.pantā noteikto pamatu lietas izskatīšana atlikšanai, atzīst par iespējamu izskatīt prasību pēc būtības bez atbildētāja piedalīšanās tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Noklausoties prasītāja pārstāvja paskaidrojumus un novērtējot tos kopsakarā ar lietas materiāliem, tiesa atzīst, ka celtā prasība ir apmierināma daļēji.

Lietā noskaidrots, ka 2011.gada 23.augustā starp prasītāju, kā izpildītāju un atbildētāju, kā pasūtītāju noslēgts Interneta pieslēguma nodrošināšanas līgums Nr.1984-1. Līguma pielikuma Nr.1 (lietas 9. - 10.lapa) 2.punktā atrunāta pakalpojumu apmaksas kārtība, savukārt atbilstoši 2.5.punktam, ja pasūtītājam izrakstītais rēķins netiek apmaksāts rēķinā norādītajā apmaksas termiņā apmaksas termiņa ietvaros, tad par katru nokavēto dienu pasūtītājs apņemas papildus maksāt līgumsodu 0,5% apmērā no parāda summas. 4.4.punkts noteic, ka līgums stājies spēkā ar tā parakstīšanas brīdi un darbojas neierobežotu laiku. No līguma satura izriet, ka tas parakstīts noslēgšanas dienā, t.i., 2011.gada 23.augustā.

Atbilstoši Civillikuma 2107.panta noteikumiem ar piegādes līgumu viena puse (piegādātājs) uzņemas piegādāt otrai (pasūtītājam) noteiktu lietu par zināmu cenu, bet saskaņā ar 2109.pantu, kad piegādātājs pieprasīto lietu piegādājis, līdzēju tiesiskās attiecības apspriežamas pēc pirkuma līguma noteikumiem. Saskaņā ar Civillikuma 2004.pantu, pirkuma līgums uzskatāms par noslēgtu, kad abas puses vienojušās par pirkuma priekšmetu un maksu, bet šā likuma 2021.pants noteic, ka no pirkuma līguma izceļas abām pusēm savstarpējas prasījumu tiesības kā uz līguma izpildīšanu, tā arī uz zaudējumu atlīdzību.

Lai gan atbildētājs rakstveida paskaidrojumos norādījis, ka prasītājs nav izpildījis uzņemtās saistības – nav nodrošinājis līgumā paredzētos pakalpojumus, prasītāja paskaidrojumi, kas apstiprināti ar lietā esošiem pierādījumiem, liecina par pretējo, proti, Pakalpojuma ierīkošanas aktā (lietas 12.lapā), kas parakstīts 2011.gada 30.augustā pasūtītājs apliecinājis, *ka šodien ir pabeigta līgumā paredzēto pakalpojumu ierīkošana. izpildītājs visus darbus ir paveicis pilnā apjomā un kvalitatīvi. Pasūtītājam nekādu pretenziju nav*. Savukārt Civilprocesa likuma 104.panta pirmā daļa noteic, ka pušu un trešo personu paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Ņemot vērā konstatētos faktus, tiesa atzīst, ka prasītājs atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai, savu prasījumu daļā par pamatparāda piedziņu no atbildētāja ir pamatojis un tā kā Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek par pienākumu līdzējam izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus, tad no atbildētāja par labu prasītājam ir piedzenams pamatparāds Ls 160,12 jeb EUR 227,83 apmērā.

Atbilstoši Civillikuma 1753.pantam, ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas lietošanas atvēlējumu vai kavējumu. Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu tiesisku darījumu, vai uz likumu. Civillikuma 1759.panta 1.punkts paredz, ka procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu.

Tā kā atbildētājs līgumā noteiktajā termiņā maksājuma saistības nav izpildījis un samaksu par sniegto pakalpojumu nav veicis, tiesa atzīst, ka atbildētājs ir pielaidis parāda samaksas nokavējumu, līdz ar to, par pamatotu un apmierināmu atzīstams prasījums daļā par likumisko procentu piedziņu par laika periodu no par laika periodu no 01.09.2011. līdz 01.03.2013., Ls 8,43 jeb EUR 11,99 apmērā.

Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka daļēji apmierināms prasījums par līgumsoda piedziņu.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpilda vai neizpildītu pienācīgi.

Līguma nr.1984-1, pielikuma nr.1, 2.5.punktā pasūtītājs uzņēmies saistību maksāt līgumsodu 0,5% apmērā no parāda summas.

Kā izriet no parāda aprēķina (lietas 31.lapa), prasītājs, aprēķinājis līgumsodu Ls 162,68 apmērā par laika periodu no 30.11.2011. līdz 31.12.2012.

Novērtējot pušu starpā noslēgto Interneta pieslēguma nodrošināšanas līgumu un tā pielikumus, tiesa konstatē, ka starp pusēm pastāv patērētāju tiesiskās attiecības, kuras regulē Patērētāju tiesību aizsardzības likums, kas ir speciālais likums attiecībā pret Civillikuma normām. Savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitā daļa noteic, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta piektajai daļai, līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam līdz ar to nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus.

Tāpat, Eiropas Kopienu Padomes 1993.gada 5.aprīļa Direktīvas 93/13/EEK preambulā norādīts, ka preču un pakalpojumu ieguvējiem jābūt aizsargātiem pret pārdevēja vai pakalpojumu sniedzēja pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu, jo īpaši attiecībā uz iepriekš noformētiem standartlīgumiem. Noteikumu vienmēr uzskata par tādu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, ja tas ir sastādīts jau iepriekš un patērētājam tādēļ nav bijusi iespēja iespaidot to saturu, jo īpaši saistībā ar iepriekš formulētiem standartlīgumiem (Direktīvas 3.panta 2.punkts). Direktīvas 6.pants dalībvalstīm uzliek pienākumu noteikt, ka netaisnīgi noteikumi patērētājam nav saistoši. Efektīvu patērētāju aizsardzību var nodrošināt tikai tad, ja nacionālā tiesa atzīst, ka tai ir kompetence novērst šāda veida noteikumus pēc savas iniciatīvas.

Kā redzams no Līguma un tā pielikumiem, starp pusēm noslēgts iepriekš sagatavots standartlīgums, kurā cita starpā ietverts līgumsods 0,5 % apmērā no parāda summas.

Kā atzinis Senāta Civillietu departaments 2011.gada 12.janvāra spriedumā, lietā Nr.SKC-25/2011, kur vērtēta līgumsoda apmēra pamatotība, *likumā nevar būt ietverta tāda līgumsoda būtība, ka parādnieks uzņēmies nevis konkrēti izmērāmu „pametumu", bet maksājumu, kas var augt līdz bezgalībai*.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu, par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu.

Kā redzams, konkrētajā gadījumā pielīgts līgumsods 0,5% dienā un, ja nokavējumu aprēķina par vienu gadu, tad līgumsods ievērojami pārsniedz pamatparādu.

Tiesa uzskata, ka šāds līguma noteikums, kas paredz neierobežotu līgumsoda maksimālo apmēru, kas kopsummā var vairākkārtīgi pārsniegt pamatparāda summu, saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu, uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu, jo uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu.

Savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta astotajā daļā paredzētas sekas, kas iestājas, ja tiek konstatēti netaisnīgi līguma nosacījumi, un proti, ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietvertie netaisnīgie noteikumi nav spēkā no līguma noslēgšanas brīža, bet līgums paliek spēkā, ja tas var pastāvēt arī turpmāk, kad izslēgti netaisnīgie noteikumi.

Tā kā atbildētājs ir kavējis ar līgumu uzņemtās saistības, tad tiesas ieskatā, prasītājam ir tiesības līgumā ietvert līgumsodu par saistību pienācīgu nepildīšanu, bet līgumsoda apmēram jābūt samērīgam. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka 2012.gada 23.augusta Līguma Nr.1984-1, pielikumā Nr.1 2.5.punktā ietvertais līgumsoda apmērs ir atzīstams par netaisnīgu un nesamērīgu, tādējādi uz patērētāju nav piemērojams, tomēr, tā kā atbildētājs ir kavējis ar līgumu uzņemtās saistības, tiesa atzīst, ka atbildētājam Civillikuma 1716.panta izpratnē ir pienākums maksāt līgumsodu, bet tas nosakāms saprātīgās robežās, kas konkrētajā gadījumā kļūst par tiesas kompetenci, lietojot par mērauklu taisnīguma un samērīguma principus.

Ņemot vērā minēto kā arī Civillikuma 1.pantu un Patērētāju tiesību aizsardzības centra sniegtās rekomendācijas, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājai piedzenams līgumsods 10 % apmērā no pamatparāda summas - Ls 16,01 jeb EUR 22,78.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, piespriežami no otras puses tiesas izdevumi proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Ievērojot minēto normu, no atbildētāja par labu prasītājam piedzenama valsts nodeva Ls 50,00 jeb EUR 71,17 apmērā un samaksātie, ar lietas vešanu saistītie izdevumi Ls 3,30 jeb EUR 4,70 apmērā.

Ievērojot Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei un saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos sešus procentus gadā no pamatparāda summas.

Pārrēķins uz *euro* valūtu veikts pamatojoties uz *Euro* ieviešanas kārtības likumu pēc Latvijas Bankas noteiktā lata piesaistes kursa *euro* - 1 EUR = LVL 0,702804.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 1., 5., 41., 97., 189. - 195.pantu, 204^{1}.pantu un 250.^{25}pantu, tiesa

nosprieda:

daļēji apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu SIA „Datu Drošība", reģ. nr. /reģistrācijas numurs/, pamatparādu Ls 160,12 jeb EUR 227,83, līgumsodu Ls 16,01 jeb EUR 22,78, likumiskos procentus par laiku no 01.09.2011. līdz 01.03.2013., Ls 8,43 jeb EUR 11,99 un tiesas izdevumus Ls 53,30 jeb EUR 75,84, kopā Ls 237,86 jeb EUR 338,44 (Trīs simti trīsdesmit astoņi *euro*, 44 centi).

Noteikt SIA „Datu Drošība", reģ. nr. '40003701502, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos sešus procentus gadā no pamatparāda Ls 160,12 jeb EUR 227,73 summas.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese